

Periodontal behandling – hvordan lykkes?

 NILS ROAR GJERDET

Kristin Kolltveit (tv) og Dagmar Fosså Bunæs (th) tok for seg klinisk periodontal behandling, både praktiske prosedyrer og i lys av den nye klassifikasjonen for periodontal sykdom.

Dette var det store spørsmålet Kristin Kolltveit og Dagmar Fosså Bunæs stilte. Begge er spesialister i periodonti, henholdsvis i privat praksis på Ringerike og førsteamanuensis ved UiB.

Som ved all annen terapi skal det være en diagnose. For eksempel er ikke «Tannstein» en diagnose. Kolltveit henviste til den relativt nye klassifikasjonen av periodontal og peri-implantat sykdom, og anbefalte oversikten i Tidende nr 2 fra 2019 (<https://www.tannlegetidende.no/i/2019/2/d2e1137>).

Forbehandlingen før subgingival instrumentering er å «rydde opp», for eksempel å fjerne tannstein og plakk, ta bort rotrester og tenner som ikke kan reddes, fjerne retinerende faktorer slik som sementoverskudd, håndtere eventuelle apikale lesjoner, og selvsagt først ta hånd om eventuelle akutte reaksjoner.

Personer har åpenbart ulik toleranse for plakk, der det spiller inn kjente og ukjente forhold. Tobakksbruk, diabetes

og noen medikamenter er kjente risikofaktorer, mens innvirkning av fysisk aktivitet og fedme er mer uavklart. Røyking kan maskere gingivale reaksjoner, og snusing, selv om det er generelt bedre enn røyking, kan gi uttalte slimhinneforandringer.

Det skal alltid brukes anestesi ved depurasjon. Håndinstrumenter og ultralydinstrumentering like effektivt, mens laser som tilleggsbehandling ikke anbefales. Også pulverblåsing (av typen Air-Flow®) er nyttig. Antibiotika er ikke erstatning for depurasjon og skal kun brukes etter bakterieprøve ved hurtig progredierende periodontitt, residiv, hos pasienter med nedsatt immunforsvar og når det kliniske bildet virker uforklarlig.

Oppfølging, vedlikeholds- og støttebehandling i form av plakkkontroll, lommemål, scaling og puss er helt nødvendig. Intervallene må vurderes, men en periopasient er periopasient resten av livet, ble det sagt.